

Marihuana en temps de crisi

Jordi Bernabeu Farrús

@jordibernabeu – jbernabeu@ajuntament.granollers.cat

Psicòleg – Servei de Salut Pública (Ajuntament de Granollers)

www.sobredrogues.net

Protocol per a citar aquest article: Bernabeu Farrús, Jordi. 3 de març de 2012. « Marihuana en temps de crisi ». www.sobredrogues.net/rasquera

Portem dies parlant de marihuana a partir de la proposta de Rasquera. El seu alcalde, Bernat Pellissa, ha plantejat la cessió de terrenys a l'Associació Barcelonina Cannàbica d'Autoconsum (ABCDA) -de 5.000 socis- per cultivar marihuana, sota unes condicions de control i supervisió. De fet, estem parlant de dur a terme una iniciativa que fa anys que existeix i que practiquen diferents associacions cannàbiques en un marc d'al·legalitat que, francament, tampoc ajuda a consumidors ni prohibicionistes a trobar punts d'entesa i acord. En altres comunitats d'Espanya també han sorgit iniciatives similars. En tot cas, reconeguem aquesta com una de les propostes més “constructives” davant tot el paroxisme actual, ja que almenys planteja una alternativa al mercat negre que sigui regulada i transparent. Més enllà del debat sobre la legítima recerca de l'ebrietat.

No és nou reconèixer que un nombre significatiu de la població consumeix cànnabis. Jove, i no tan jove. I, si bé és cert que el seu consum és important, la interpretació de les estadístiques i les possibles conseqüències del seu consum sovint és poc rigorosa. Cada vegada que apareix una dada en un mitjà de comunicació s'encén la senyal d'alarma, sovintejant informacions confuses i, fins i tot, contradictòries. Es barregen conceptes –l'ús terapèutic es contraposa al lúdic -, s'agrupen diferents realitats – no es diferencia entre qui en fa un ús problemàtic o no, i entre qui potser només l'ha provat- i es busquen causes i culpables. El debat existent tendeix a exaltar els discursos extrems. I d'entre qui en ressalta les excel·lències, a qui en nega qualsevol utilitat, els punts intermitjos s'esvaeixen donant poc joc per a extraure'n conclusions pràctiques i realistes. I davant d'aquesta doble lectura, sobre la que pivoten les interpretacions principals – estar a favor o en contra- haurem de buscar solucions que afavoreixin una convivència no problemàtica amb aquesta realitat. Si a tot això li sumem la preocupació sobreafegida que sovint envolta l'adolescència, ens assalten la inquietud i el pessimisme.

Legalment, el marc és confús. Recordem que el consum de cànnabis, tot i no estar penalitzat a l'Estat espanyol, es sanciona administrativament per tinença i/o autoconsum en espais públics o de pública concurrència, d'acord amb una llei imposada pel Ministre socialista Corcuera l'any 92. A més a més, el Codi Penal sí considera delictes el cultiu, l'elaboració o el tràfic de drogues. Però sota una penombra jurídica que dóna marge a confusions i interpretacions contradictòries: aquesta llei planteja l'autocultiu o el consum compartit? I és aquí on cal aprofitar-se d'aquest buit legal per avançar en un terreny carregat d'excessiva moralitat.

És evident que, marc jurídic apart, socialment s'ha obert un debat. I qui està en contra de tot això apel·la al fet que els beneficis de regular el mercat negre causarien un possible augment del consum, difícilment demostrable. Així mateix facilitaria que altres drogues de més risc, com la cocaïna, fossin més desitjades donada la idea de "l'atracció per allò prohibit", basant-se en què permetent certs consums de cànnabis la gent entendrà que les altres drogues siguin percebudes com a menys perilloses. Però obvien aspectes que hauríem de valorar en clau positiva. En proposo alguns: (1) tindríem una substància menys adulterada, pel que disposaríem de control sobre la qualitat. (2) Els consumidors estarien en espais més controlats, per tant, "segurs". (3) Disposaríem de més control de l'accessibilitat, sobretot pensant en aquells adolescents que actualment accedeixen amb més facilitat a cànnabis que alcohol, per posar una situació típica i paradoxal. (4) Tindríem regulat un sector professional que actualment existeix, i tot ho fa en negre (una de les màximes pregonades per l'alcalde d'aquest poble tarragoní).

Pel que ja que estem en ple debat sobre la seva viabilitat, cal construir algunes idees per a la seva regulació: estarem d'acord, inicialment, que cal preservar una dimensió ètica de tot plegat. Pel que millor cooperatives o associacions, assembleàries i amb objectius comuns compartits, obligatòriament absents d'ànim de lucre, abans que donar mà estesa a empreses neoliberals, algunes d'elles manifestades en l'última fira Spannabis. Sóc partidari que de cap droga – alcohol inclosa- cal fer-ne publicitat. Per allò que crea problemes a molta gent com per afavorir la seva promoció. Potser caldrà passejar-nos per diferents propostes de regulació cannàbica i comparar models. En segon lloc, garantim una relació (quasi)obligatòria entre usuari i productor. Això és, promoure "cercles tancats": entre usuaris coneguts i registrats que no pas obert a tot tipus de públic. I promovent que aquests mateixos puguin convertir-se en agents "portadors" de salut. És a dir, capaços de promoure un consum responsable i preparats per a detectar consums problemàtics i conèixer protocols d'intervenció. Serà imprescindible donar tota la informació bàsica i necessària –

adequada al principis d'objectivitat, moderació, prudència i responsabilitat- sobre com consumir-ne. Més qüestions: caldrà conèixer la composició i qualitat de la substància. Pel que es necessitaran anàlisis clars i controls de producció, com la majoria de productes destinats al consum humà. Amb una proposta de funcionament i regulació legal clara i transparent, coordinada amb l'Administració, els Serveis de Salut, els Cossos de Seguretat, i integrada en la lògica pública de mercat: pagament sensat d'impostos. Ara bé, aprenguem del què ens ha passat amb l'alcohol i tabac per evitar nous models d'ètica dubtosa. Per últim: garantim que l'accés sigui a majors d'edat. O travem l'accés als menors. In-sensateses a part, és evident que no estem socialment prou madurs per parlar de consums adolescents. Tot i que és qüestionable apel·lar a una qüestió d'edat legal per regular depèn quines decisions.

El debat a plantejar doncs no és sobre quins problemes provocarà aquest cultiu. Sinó com construir un procés constructiu de regulació legal del consum de cànnabis. Ha quedat sobradament demostrat que les polítiques sobre drogues són problemàtiques, generant més problemes que no solucions. I contraproductes, ja que augmenten el consum malgrat el pretès control de l'oferta. El repte és obrir el debat de la regulació legal, mal anomenada legalització. Sense pors ni embuts. Vist el què, tenim poc a perdre. Això sí, utilitzem un discurs madur i coherent. És a dir, reconduir la inversió a perseguir l'oferta a afavorir una demanda controlada: major dedicació en educació i prevenció. El consum de drogues genera beneficis a qui en participa de la venda i crea conflictes a un sector de la gent que les consumeix. Ara més que mai hem de saber “vendre” l'abstinència com una de les millors eines per evitar-se problemes. I aquesta no només passa per ser abstinent, sinó per fer un bon ús de la prudència, la conseqüència i el sentit comú (“comú?”). Però no hem d'utilitzar-la en exclusiva. Doncs negarem una realitat present i que seguirà essent. Centrant-nos en el cànnabis, potser caldrà apostar per educar en la responsabilitat. I no en un missatge sobradament ineficaç –i poc realista- tipus “No a les drogues”.

En època de crisi l'interés per preservar la salut es desvincula dràsticament dels interessos econòmics. Òbviament els diners guanyen aquesta batalla on la salut queda relegada a una segona posició. El paquet “Òmnibus” així ho ha demostrat, retornant privilegis a l'indústria del beure i de les escurabutxaques per davant de protegir dels riscos dels potencials consumidors. De fet, tot això de Rasquera em recorda el recorregut del discurs canviant que Arnold Schwarzenegger desenvolupà durant els seus mandats a Califòrnia: inicialment, marcà el consum de marihuana com un objectiu a combatre i el perseguí, suposem que inspirat per la trilògica *Terminator*. Anys després, en canvi advocà per la seva legalització.

I aquest canvi? Pragmatisme, deia. Concretats en els 6.000 milions de dòlars guanyats anualment a partir la fiscalització del seu cultiu i consum. Quatre anys enrere d'aquesta proposta de regulació ens alarmava sobre els greus problemes de la salut associats al seu consum, amb un discurs científic -força demagògic- carregat de moral conservadora. Per tot, seria desitjable que anéssim més enllà d'entendre aquest fet de Rasquera com una mera oportunitat econòmica davant la crisi. I si ha de servir per regular quelcom que necessita una regulació evident, endavant. Tampoc cal esverar-se per aquest debat. Ara bé, que imperi el sentit comú i preservem un mínim equilibri entre els interessos empresarials i els drets -i deures- dels consumidors.